

SADRŽAJ

I POGLAVLJE

OPŠTI DEO 1

Vladimir Obradović

OSNOVNI FIZIČKI POJMOVI 1

RADIOAKTIVNI RASPAD 2

NUKLEARNA ZRAČENJA 3

JEDINICE RADIOAKTIVNOSTI 3

INTERAKCIJE ZRAČENJA SA MATERIJOM 4

Emilija Jakšić

FIZIOLOŠKI OSNOVI PRIMENE

RADIOIZOTOPA U MEDICINI 5

RADIOAKTIVNI IZOTOPI KAO BILOŠKI

OBELEŽIVAČI 5

LOKALIZACIJA I SPECIFIČNA APSORPCIJA

RADIOAKTIVNIH OBELEŽIVAČA 6

KINETIČKE ANALIZE POMOĆU RADIOOBELEŽIVAČA7

Ruben Han

RADIOFARMAKOLOGIJA 8

RADIONUKLIDI 8

SASTAV RADIOFARMAKA 9

KONTROLA ISPRAVNOSTI RADIOFARMAKA 10

Vera Artiko

UREĐAJI ZA PROIZVODNJU

RADIOAKTIVNIH IZOTOPA 11

Smiljana Pavlović

INSTRUMENTACIJA 13

DETEKCIJA I MERENJE RADIOAKTIVNOG

ZRAČENJA 13

SCINTILACIONI BROJAČI 14

KOLIMATORI 14

GAMA SCINTILACIONA KAMERA 15

OSNOVNE KARAKTERISTIKE GAMA KAMERE.....16

EMISIONA KOMPJUTERIZOVANA TOMO- GRAFIJA (ECT).....17

ECT POJEDINAČNIM FOTONIMA (SPECT) 17

POZITRONSKA EMISIONA TOMOGRAFIJA – PET

(*vidi odgovarajuće poglavlje*) 18

OBRADA PODATAKA U NUKLEARNOJ MEDICINI 18

DIGITALNI RAČUNARI U NUKLEARNOJ

MEDICINI 19

*Kvantitiranje i poboljšane kvaliteta sta-
tičkih scintigrama* 19

*Akvizicija i analiza podataka kod
dinamske scintigrafije*.....20

Vladimir Obradović

POZITRONSKA EMISIONA TOMOGRAFIJA 20

POZITRONSKI RADIOFARMACI.....21

UREĐAJI ZA PROIZVODNJU POZITRONSKIH

RADIOFARMAKA.....21

PET UREĐAJI 21

Standardni PET skeneri 22

Hibridni PET/CT skeneri.....24

Emilija Jakšić

ZAŠTITA OD JONIZUJUĆEG ZRAČENJA U NUKLEARNOJ MEDICINI 25

PRINCIPI ZAŠTITE OD JONIZUJUĆEG ZRAČENJA ..25

ZAŠTITA BOLESNIKA 26

*Zaštita profesionalno izloženog osoblja*26

Fizički faktori u zaštiti od radijacije 27

*Sprečavanje radioaktivne kontaminacije*27

Monitoring 27

Dekontaminacija osoba i prostorija 28

ZAŠTITA LICA IZ BLIŽE I DALJE OKOLINE 28

II POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U NEUROLOGIJI.....29

Vladimir Obradović

RADIONUKLIDNA ANGIOGRAFIJA MOZGA 29

Radiofarmaci	29
Indikacije	29
Tehnika snimanja	30
Dijagnostička vrednost	30

PERFUZIONA TOMOGRAFIJA MOZGA 30

Radiofarmaci	30
Indikacije.....	31
Standardna tehnika snimanja	31
Dijagnostička vrednost	31

ISPITIVANJE REGIONALNOG KRVNOG PROTOKA MOZGA.....33

Radiofarmaci	33
Indikacije.....	33
Tehnike izvođenja.....	33
Dijagnostička vrednost	33

ISPITIVANJE CEREBRALNOG METABOLIZMA GLUKOZE 34

Indikacije.....	34
Radiofarmak i tehnika snimanja	34
Dijagnostička vrednost	34

ISPITIVANJE CEREBRALNE POTROŠNJE KISEONIKA.....36

FUNKCIONA ISPITIVANJA MOZGA 36

Indikacije.....	36
Radiofarmaci i tehnike snimanja	36
Dijagnostička vrednost	37

III POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U KARDIOLOGIJI.....41

Dragana Šobić Šaranović

RADIONUKLIDI I RADIOFARMACI .....41 RADIONUKLIDNA ANGIOKARDIOGRAFIJA 42

Radiofarmaci	42
Snimanje i obrada na računaru	42
Indikacije za angokardiografija	43

RADIONUKLIDNA VENTRIKULOGRAFIJA 44

Teorijske osnove metode.....	44
------------------------------	----

Radiofarmaci	44
Snimanje i obrada na računaru	45
Parametri ukupne (globalne) funkcije leve komore.....	45
Parametri regionalne funkcije leve komore	45
Indikacije i klinička primena'	48
1. Infarkt miokarda	49
2. Angina pectoris	50
3. Kardiomiopatije i srčana insuficijencija	50
4. Valvularne srčane mane	50
5. Antraciklinska kardiotoksičnost	51

Smiljana Pavlović

NUKLEARNA MIOKARDIOGRAFIJA 51

FARMAKOLOŠKI STRES TESTOVI (FST) U NUKLEARNOJ KARDIOLOGIJI	52
EMISIONA KOMPJUTERIZOVANA TOMOGRAFIJA (SPECT)	53
INDIKACIJE ZA SCINTIGRAFIJU MIOKARDA	54
1. Akutni infarkt miokarda	54
2. Nestabilna angina pectoris.....	55
3. Hronična stabilna koronarna bolest	55

VIZUALIZACIJA AKUTNOG INFARKTA MIOKARDA.....56

POZITRONSKA EMISIONA TOMOGRAFIJA (PET) U ISPITIVANJU METABOLIZMA I VIJABILNOG MIOKARDA 57

RADIONUKLIDI I RADIOFARMACI	57
ISPITIVANJE VIJABILNOSTI MIOKARDA	57

IV POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U PULMOLOGIJI 59

Smiljana Pavlović

RADIONUKLIDI I RADIOFARMACI .....59 PERFUZIONA SCINTIGRAFIJA PLUĆA 59

VENTILACIONA SCINTIGRAFIJA PLUĆA....60

SCINTIGRAFIJA AEROSOLIMA.....	61
Plućni embolizam.....	61
Karcinom bronha	63
Kontraindikacije	63

Dragana Šobić Šaranović

PET U DIJAGNOSTICI TUMORA PLUĆA 64

NUKLEARNO MEDICINSKE METODE U DIJAGNOSTICI TUMORA DOJKE	65
SCINTIMAMOGRAFIJA	65
ISPITIVANJE SENTINEL LIMFNIH NODUSA	66

V POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U HEPATOLOGIJI .....

69

<i>Vladimir Obradović</i> SCINTIGRAFIJA JETRE.....	69
<i>Radiofarmaci</i>	69
<i>Tehnike snimanja</i>	70
<i>Indikacije</i>	70
<i>Dijagnostička vrednost</i>	70
HEPATOBIILIJARNA SCINTIGRAFIJA	73
<i>Radiofarmaci</i>	73
<i>Tehnike snimanja</i>	73
<i>Indikacije</i>	74
<i>Dijagnostička vrednost</i>	74

<i>Vera Artiko</i> SCINTIGRAFSKE METODE ZA ISPITIVANJE VASKULARIZACIJE JETRE.....	77
ISPITIVANJE PROTOKA KRVI KROZ JETRU – METODE “PRVOG PROLAZA”	77
ISPITIVANJE VASKULARNIH PROSTORA JETRE	78
ISPITIVANJA SPECIFIČNIH FUNKCIJA JETRE	79

VI POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U GASTROENTEROLOGIJI .....

81

<i>Ivana Žagar</i> SCINTIGRAFIJA PLJUVAČNIH ŽLEZDA	81
<i>Vladimir Obradović</i> SCINTIGRAFIJA EZOFAGUSNOG TRANZITA.....	84
SCINTIGRAFSKA DETEKCIJA GASTROEZOFAGUSNOG REFLUKSA	85
SCINTIGRAFIJA PRAŽNENJA ŽELUCA.....	87

SCINTIGRAFSKA DETEKCIJA ENTEROGASTRIČNOG REFLUKSA	88
SCINTIGRAFIJA CREVNOG TRANZITA.....	89

<i>Vera Artiko</i> SCINTIGRAFSKA DETEKCIJA HETEROTOPIJE ŽELUDAČNE SLUZNICE	89
SCINTIGRAFSKE METODE DETEKCIJE KRVARENJA U DIGESTIVNOM TRAKTU	90
ISPITIVANJE CREVNOG GUBITKA P ROTEINA	91
ISPITIVANJE POREMEĆAJA APSORPCIJE VITAMINA B ₁₂ (ŠILINGOV TEST)	92
IZDISAJNI TESTOVI	92
ISPITIVANJE POREMEĆAJA APSORPCIJE ŽUČNIH KISELINA	94

VII POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U NEFROUROLOGIJI .....

95

<i>Emilija Jakšić</i> RADIOFARMACI	95
<i>Radiofarmaci brze kinetike</i>	96
<i>Radiofarmaci spore kinetike</i>	96
DINAMSKE STUDIJE	97
PERFUZIONE STUDIJE	97
FUNKCIONE STUDIJE	98
KLIRENS ISPITIVANJA	98
A) <i>Metoda kontinuirane infuzije</i>	98
B) <i>Metoda jednokratnog iniciranja</i> <i>radiofarmaka</i>	99
C) <i>Metoda koja se zasniva na</i> <i>spoljašnjem merenju opadanja</i> <i>radioaktivnosti krvi pomoću</i> <i>detektorskih sistema</i>	99
RENOGRAFIJA	100
DIUREZNA RENOGRAFIJA	102
SCINTIGRAFIJA BUBREGA	104
DINAMSKA ILI SEKVENCIJALNA SCINTIGRAFIJA..	104
STATIČKA SCINTIGRAFIJA BUBREGA	105
NUKLEARNO-MEDICINSKE METODE U ISPITIVANJU FUNKCIJE PRESAĐENOG BUBREGA	107

ISPITIVANJE BUBREŽNE FUNKCIJE ŽIVOG	
DAVAOCA	107
ISPITIVANJE FUNKCIJE BUBREGA U	
KADAVERIČNOJ TRANSPLANTACIJI.....	107
PRAĆENJE FUNKCIJE PRESAĐENOG BUBREGA	
I OTKRIVANJE KOMPLIKACIJA	108
PARENHIMSKE KOMPLIKACIJE	
PRESAĐENOG BUBREGA	109
<i>Akutno odbacivanje</i>	109
<i>Akutna tubulska nekroza (atn)</i>	110
HIRURŠKE KOMPLIKACIJE	110

VIII POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U ENDOKRINOLOGIJI 113

Ruben Han

NUKLEARNOMEDICINSKE METODE U	
ISPITIVANJU FUNKCIJE I MORFOLOGIJE	
ŠTITASTE ŽLEZDE	113
MERENJE BRZINE AKUMULACIJE	
RADIOAKTIVNOG	
JODA U ŠTITASTOJ ŽLEZDI	114
PERHLORATSKI TEST	115
SCINTIGRAFIJA ŠTITASTE ŽLEZDE	116

Ivana Žagar

SCINTIGRAFIJA PARATIREOIDNIH	
ŽLEZDA	119

Ivana Žagar

SCINTIGRAFIJA TUMORA SRŽI	
NADBUBREŽNIH ŽLEZDA I DRUGIH	
TUMORA NEUROEKTODERMA	120
FEOHROMOCITOM.....	121
NEUROBLASTOM	122
MEDULSKI KARCINOM ŠTITASTE ŽLEZDE	123

Vera Artiko

SCINTIGRAFIJA NEUROENDOKRINIH	
TUMORA KOJI POSEDUJU SOMATO-	
STATINSKE RECEPTORE	125
PET NEUROENDOKRINIH TUMORA.....	128
RADIONUKLIDNA TERAPIJA	
NEUROENDOKRINIH TUMORA	
KOJI POSEDUJU SOMATOSTATINSKE	
RECEPTORE	128

IX POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U HEMATOLOGIJI 129

Smiljana Pavlović

ODREĐIVANJE ZAPREMINE KRVI	
PLAZME I ERITROCITA	129
ODREĐIVANJE DUŽINE ŽIVOTA	
ERITROCITA I MESTA NJIHOVE	
RAZGRADNJE	130
ODREĐIVANJE DUŽINE ŽIVOTA	
TROMBOCITA	131
ISPITIVANJE KINETIKE GVOŽĐA	132
ISPITIVANJE APSORPCIJE	
VITAMINA B-12.....	133
VIZUELIZACIONE METODE ZA D	
IJAGNOSTIKU OBOLJENJA KOSTNE SRŽI	133

Vera Artiko

SCINTIGRAFIJA SLEZINE.....	134
<i>Normalan nalaz</i>	134
<i>Patološki nalaz</i>	134

Mila Todorović-Tirnančić

VIZUELIZACIONE METODE ZA	
DIJAGNOSTIKU LIMFOMA	137

X POGLAVLJE NUKLEARNA MEDICINA U ONKOLOGIJI 141

Vladimir Obradović

DIJAGNOSTIČKE METODE	141
SCINTIGRAFSKE METODE.....	142
PET METODE	145
NUKLEARNO MEDICINSKE METODE	
U ONKOLOŠKOJ HIRURGIJI	148
TERAPIJSKE METODE	149

Vera Artiko

METODE ODREĐIVANJA	
TUMORSKIH MARKERA	150

XI POGLAVLJE
NUKLEARNA MEDICINA
U OSTEOLOGIJI 153

Ruben Han

SCINTIGRAFIJA KOSTIJU.....	153
<i>Radiofarmaci</i>	153
<i>Indikacije</i>	154
<i>Izvođenje</i>	154
<i>Normalan nalaz</i>	155
<i>Nalaz u patološkim stanjima</i>	155

XII POGLAVLJE
NUKLEARNA MEDICINA
U INFEKCIJAMA I INFLAMACIJAMA 157

Vladimir Obradović i Vera Artiko

KONVENCIONALNE SCINTIGRAFSKE METODE	157
LEUKOSCINTIGRAFIJA	158
IMUNOSCINTIGRAFSKE METODE	159
OSTALE SCINTIGRAFSKE METODE	159
PET METODE	160

XIII POGLAVLJE
TERAPIJSKA
NUKLEARNA MEDICINA 163

Ruben Han

LEČENJE BENIGNIH BOLESTI ŠTITASTE ŽLEZDE	164
LEČENJE MALIGNIH BOLESTI ŠTITASTE ŽLEZDE	166
LEČENJE TUMORA POREKLA HROMOFINOG TKIVA	167
LEČENJE TUMORA SA EKSPRESIJOM SOMATOSTATINSKIH RECEPTORA	168
LEČENJE INFLAMATORNO-DEGENERA- TIVNIH PROMENA U ZGLOBOVIMA.....	168
<i>Slobodanka Beatović</i> TERAPIJA BOLA U KOSTIMA IZAZVANOG METASTAZAMA MALIGNIH TUMORA.....	169
LITERATURA	173